

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 20 Lei. Negyed évre — — — 5 Lei.
 Fél évre — — — 10 „ Egyes szám ára — — — 50 bani
 Nyilttér soronként 3 Lei

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők.
 Kéziratok nem adatnak vissza.
 Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A „Szászváros és Vidéke“

mint annyi sok laptársa az adott viszonyok és körülmények között igyekezett s igyekszik a vidéki sajtóra háruló feladatokat teljesíteni. A lapok szerkesztése és előállítása nagy áldozatokat követelnek. A folyton emelkedő munkabérek és anyagárak miatt számos lap meg is szűnt. A nyolc év óta fennálló „Szászváros és Vidéke“, különösen a háboru kitörése óta, nem egyszer volt kénytelen megjelenésére reáfizetni, mert remélte, hogy nemsokára a drágulás s ezzel az előállítási költségek alább szállnak és hogy a közönség támogatása is nagyobb mértékben fog megnyilvánulni. Ez utóbbiban nem csatlakoztunk s ez tette lehetővé, hogy lapunk megszakítás nélkül megjelenhetett. Amidőn az új negyedév beálltával újólág a n. é. közönség támogatását kérjük, reméljük, hogy ezután is fokozottabb mértékben lesz segítségünkre abban, hogy a köznek szolgálhassunk.

Szerény, kis vidéki heti lapocska vagyunk, amely nem a világpolitika irányítását tűzte ki célul, hiszen azt elvégzik nagy apparátussal dolgozó napilapok. Mi szűkebb térre szorítkozva a

megyei, városi és helyi érdekeket óhajtjuk szolgálni s a békés együttélésnek, együtt való munkálkodásnak és megértésnek vagyunk a hivi.

Lapunk nemcsak közérdekű cikkeivel, hireivel, szépirodalmi és közgazdasági közleményeivel igyekszik az olvasó közönség igényeit kielégíteni, hanem hirdetési rovataival is alkalmat nyújt arra, hogy az üzleti élet a ma már annyira elengedhetetlen hirdetéseit közzé tehesse.

Körlevelek, plakátok stb. nyomdai előállítási költsége a lapban való hirdetéssel szemben oly nagy, hogy a közönség és üzletvilág ma már a lapok útján eszközli azt. Lapunk a megye minden részébe jár s így az abban való hirdetés eredményre vezet.

Lapunk előfizetése ezután is:

egy évre 40 K = 20 Lei
 félévre 20 „ = 10 „
 negyedévre 10 „ = 5 „
 egyes szám ára 50 bani.
 Nyilttér soronként 3 Lei.

Hirdetések árszabás szerint.

Tisztelettel:

a „Szászváros és Vidéke“
 szerkesztősége és kiadóhivatala.

Románia Franciaország példáját követi.

(Bukarest, szept. 25.) Az „Europe Nouvelle“ ismert folyóirat, Serbescu román publicista cikkét közli a „kis antant“-ról. Válaszol a cikkben azoknak a francia lapoknak, amelyek Romániának a szerb-cseh szövetséghez való csatlakozásban a Franciaország által követettől eltérő politikát látnak.

— Románia és Magyarország között — írja a cikk szerzője — ugyanaz a politikai tünemény játszódik le, mint Franciaország és Németország között: a legyőzöttek nem mondtak le minden reményről és a győzőknek ezért résen kell lenniök. Romániának nem lehet ezen szomszédjával szemben más politikát folytatnia, mint Franciaországnak Németországgal szemben.

— A román kormány most Budapesttel felvette a diplomáciai összeköttetést a Quay d'Orssy nagy öröme és pedig fölvette abból az okból, mert a békeszerződés korlátai között barátságos viszonyt óhajt vele fenntartani. De ez összeköttetés megkezdése nem jelent Románia részéről habozást. Ennek bizonyítéka, hogy Románia a kis antant irányában is orientálódik, amely szövetség a békeszerződésekből folyik és ezeknek respektálását akarja biztosítani. Románia az első, amely megelégedéssel veszi tudomásul, hogyha Franciaország és nem más hatalom szerez gazdasági tulsulyt magának Magyarországon, mert

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Melancholia.*

Gályám a bú,
 Hajóm a bánat.
 Nekifeszitem vitorlámat.

És szálllok, szálllok,
 Egyre szálllok! . . .
 Jönnek velem borongós álmok.

Hajtják hajómat
 Gyors szelek.
 Azt sem tudom, merre megyek!

Olyan édes ma
 Búsnak lenni
 És menni, menni, menni, menni.

Sötét hajón,
 Fekete gályán,
 Ismeretlen tengerek árján!

Finta Gerő.

* Mutatvány a Kolozsvárt megjelenő „Erdélyi Szemle“ c. szépirodalmi és művészeti hetilapból.

János.

Irta: Miklós Jenő.

Husvétii vakáción voltunk odahaza és kerünkben a nagy virágzó cseresnyefa alá kitöltük a családi karosszéket. Régi, kényelmes butor volt, mindenki tisztelte, ha igen kedves

vendégünk jött, csak neki volt helye a karosszékben.

Most a János számára toltuk ki a napra, a virágos cseresnyefa alá. Az anyám öccse volt, igen sápadt, Pestről jött s nekem már megmondta, bár tizenöt évvel voltam fiatalabb, hogy csak meghalmi szakadt ide. Hideg, cinikus arcán egyetlen izma sem rándult amikor egyszer azon lepelt meg, hogy összebujva nagymamával, éppen öt siratjuk s déli verőn olyan mosolyogva ült a cseresnyefa alatt, mintha a tavaszt, a virágzást, az életet, mind ezt a sok hiábalóságot mosolyogná le. Mikor a szomszédos városkából elhozták melléje az orvost, olyan szépen beszélt a halálról, hogy az orvos maga is zokon vette és azonnal vissza akart hajtani. Később mégis összebarátkoztak kissé.

— A fővárosból jött ide, persze, persze . . .

— Persze, persze.

— Mi volt a foglalkozása.

A bátyám mosolygott:

— Harminckét éves vagyok mindössze, mi lehetett volna a „foglalkozásom“? Amit most mint adatot a noteszébe bemondhatnék. Alig tanultam meg járni a sok csuszó-mászó emberi féreg között. Mi a foglalkozása egy kicsigyereknek? Föl-alá topog a szobán, elesik, beveri az orrát. Sir, újra feláll s két araszszal talán magasabb, mint a sima föld. Kényelmesen elsétálhat az asztal alatt. Azért va-

lami irinkó ösztön már él az agyában, hogy egyszer nagy lesz, hogy nőni fog s többet nem fér bele ebbe a szobába. Erre készülődik is, a játékaik ekörül forognak, már meg is próbálja a nagyot adni. Hát így játszottam eddig én is az életben. Volt néhány álmom, kék mesém, nagyszakállu törpékkel verekedtem, próbáltam megint a lábamra állni. De amolyan rendes, ahogy errefelé mondják, polgári foglalkozásom, valami: céloom, valami: utam, az még nem volt. Talán lett volna; később, ha magamat már jobban ismerem . . .

Az orvos megcsóválta a fejét.

— Mégis csak, mit csinált eddig?

— Készülődtem.

— Hogy-hogy?

— Mint a kis gyermek. Amikor összebuzgossa a pári cipőjét, a karjára fűzi, hogy ő most vándorolni megy. Ez neki igen nagy, igen fontos munka. Egyszer csak így szól az élet: számoljunk le, mit tudsz, hogy valami — jót tehessél. Nem magadért és nem az emberekért, hanem értem: az életért! Ilyenkor a gyerek, vagy az ember csak áll és bámul. Nem tud mit felelni. Hátha én még öt évig élhettem volna, már kész lettem volna. Hogy valamit kezdjek az életért! De így — elpusztulok egészen fiatalon.

Az orvos szigoruan összehuzta szöke szemöldökét és lágy, leányos hangon rákiáltott: Ne beszéljen ilyen szamárságokat! Semmi

Franciaországnak magának is érdeke, hogy a békeszerződések végrehajtsanak és minden más hatalomnál inkább barátja románának. Mindez azonban nem változtathat Románia politikájának azon lényeges alapján, hogy elsősorban saját érdekei vezérlik és a dolgok természetéből folyó szükségesség.

Gróf Károlyi Mihály Magyarország és Csehszlovákia viszonyáról.

(Prága, szept. 27.) Az „Ujkelet írja”: A „Navodni Politic” munkatársa hosszabb beszélgetést folytatott gróf Károlyi Mihályval, a magyar népköztársaság volt elnökével. Károlyi elmondotta véleményét a jelenlegi helyzetről és rámutatott arra, hogy a csehszlovák köztársaságnak érdeke a barátságos viszony fenntartása Magyarországgal. Szerencsére — mondotta — Horthy hadserege nem olyan erős, hogy kedvenc tervét, Csehszlovákia szétszakítását és a monarchia visszaállítását Ausztria segítségével végrehajthassa. Sajnos, egyes francia és angol körök pártolják a Horthy uralmat s annyi bizonyos, hogyha Horthynak még egy évig sikerül uralmon maradni, ismét visszasegíti Károly királyt és uralmát a magyar trónra.

Magyarország állásfoglalása a kis antanttal szemben.

(Budapest, szept. 27.) Az „Ujkelet” írja: Az egész sajtó a kis antant ügyével foglalkozik. A „Nemzeti Ujság” azt írja, hogy Magyarországon jól tudják, hogy Jugoszlávia, Románia és Csehszlovákia el vannak határozva, hogy megtartják a magyaroktól elvett területeket. Az az elhatározásuk, hogy szövetségbe tömörülnek, mutatja, hogy tudják, mily változók az erőviszonyok és változóban van a Magyarország felőli gondolkodás. Az „Az Ujság” azt írja, mindent el kell követni, hogy alliancot létesítsenek Ausztriával és Bulgáriával.

baja sincs! Itt falun egy-kettő magához tér. Magához kell térnie! Sokat fog járni, tejet iszik, előirok valami port s könyvhöz nem szabad hozzányulnia.

A bátyám türelmetlenül intett a kezével:

— Utálom a könyvet. Mit adhat nekünk a könyv? Önnek igen, — de nekem? Előtttem fekszik, lapjai lezárva, fontoskodik, titkizatos. Csak annak adja oda magát, aki lelkét-testét elégette érte. Aztán az ember hozzányul. Hideg, hogy a velő is összeborzong tőle. Főlcsapom, elolvasok valahol a közepén öt-tíz sort s a könyv épp ott nyílt szét előtttem, ahol az az öt-tíz sor magáról az emberről, rólam szól. Mint a megnyilatkoztatás. De aztán hiába olvasok lázasan, betegen, möhön tovább, a többi hazugság, csupa illúzió. Könyv? Ön is a könyvekből gyógyít orvos ur, azért mondja, hogy semmi bajom. Az idegeim mégis szét fognak esni. Nem könyv szerint, az igaz.

Az orvos furcsán nevetett a betegére, mint aki érti ezt a tréfát is. Aztán megdöbben és bucsuzkodott:

— Lásza uram, hiszen mi tanult, iskolázott emberek vagyunk mindketten. Közöttünk az ilyen tréfa még csak megjárja. Megjárja, hogy maga ezzel a szép, erős testtel, ezzel a friss, bugyborékoló szellemmel hazajön, beleül ebbe a karosszékebe s azt mondja magába: Hadd látom, mit tud az a számár já-

Búcsú.

Mindazon ismerősöktől, jóbarátoktól, akiktől repatriáltatásunk következtében történt hirtelen eltávozásunk miatt elbucsuzni nem tudtunk, ez uton veszünk szívélyes búcsút. Isten velük, tartsanak meg jó emlékezetükben!

Szászváros, 1920. szeptember 27.

Wieser Alfréd,
Bölcskevy Boldizsár
Mihályi Béla,
és családjaik.

NAPI HIREK.

— A kolozsvári ref. teologia új igazgatója. A ref. teologia tanári karán a kebli tisztségekre a napokban történtek meg a választások. Dr. Kecskeméthy István igazgató megbízása lejárván, helyébe dr. Ravasz Sándor egyházkerületi főjegyző és püspök-helyettes választott meg. A többi tisztségeket dr. Makkay Sándor, dr. Révész Imre és dr. Tavaszy Sándor teológiai tanárokkal töltötték be.

— Halálozás. Egy megyeszerte ismert és közkedvelt férfi dőlt ki az élők sorából: id. pujoni Sente Béla magyarbrettyei földbirtokos m. hó 25-én szívészélhűdés következtében 64 éves korában meghalt. Temetése m. hó 27-én ment végbe Magyarbrnttyén óriási részvét mellett. A család a következő gyászjelentéssel tudatta a szomorú hirt: Özv. Sente Béláné, szül. kézdiszentléleki Kovács Nina, mint bánatos özvegy az alólírottak nevében megtört szívvel jelenti, hogy felejthetetlen jó férje, családjának önfeláldozó feje: id. pujoni Sente Béla földbirtokos folyó hó 25 én hajnali 2 óraker életének 64-ik, boldog házassága 31-ik évében szívészélhűdés következtében hirtelen elhunyt. A megboldogult földi maradványa folyó hó 27-ikén, d. u. 4 óraker fog Magyarbrettyén, a református vallás szer-tartása szerint örök nyugalomra helyeztetni. Áldás és béke poraira! Magyarbrettye, 1920. szept. 25. Pujoni Sente Béla, pujoni Sente Lajos, pujoni Sente Nusi gyermekei. Dr Krisz Árpád mostoha fia. Krisz Ferenc unokája. Özv. Krisz Ferencné Sente Ida, Özv. Juga Dénes-

rasi orvos? Hogy áll itt a falun az orvosi tudomány? Hát bizony sajnos, szegényesen áll. Nem panaszképp mondom, de már tíz, vagy tizenöt éve nem láttam egyetlen tábeszt. A parasztok isznak, lerészegednek, kiüt a vesztegtség rajtuk, a cséplőgép összemarja a testüket, bizony ehhez kevés köze van a mai tudománynak. Így aztán én visszavonulok a preparátumaim közé. Egy szép operáció, vakbél, rák, vagy efféle ugy jelenik meg az ál-maimban, mint az első csók a diák előtt. No, de hát azért még sem vagyunk anyira itten falun sem. És meg nem érdemeljük különösen azt, hogy gunyt üzzenek belőlünk. Éhezünk, nyomorgunk. Éjjel, téli viharban piócsát megünk rakni öreg asszonyokra, gyógyítunk kutyát és tehenet, — de azért szenvedést enyhítünk és fájdalmat mulasztunk. Mért üz gunyt belőlünk?

A beteg hidegen tekintett reá.

Csak a maga sorsa érdekelt. Az orvos valami porokat irt elő, kitepte a lapot a noteszből és a grammofon másodpercnyi szag-gatottságával mondta: reggel, délben és este. Tej, vagy leves utána. Meglátjuk aztán. Aztán meg, igen, szedje össze magát, üljön sokat a kertben, hisz semmi baja sincs! Velem tréfálhat, én értem a tréfát, — de szegény édesanyja, holtra aggódik az ön bolondságai miatt. Kimélje meg a szegény öreg-asszonyt, uram.

né Özv. Simon Elekné szül. Sente Anna; kisgalambfalvi Lukács Ferencné szül. Sente Irma testvérei. Kézdiszentléleki Kovács Lajos és neje, kézdiszentléleki Kovács Béla és neje, kisgalambfalvi Lukács Ferenc sógorai.

— Hymen. Kiss Ferenc ref. tanító m. hó 28-án tartotta esküvőjét Bágyoni Mihály Irén ref. tanítónővel Felenyeden.

— Hirdetmény. A fegyvertartási engedélyekre nézve a VII. hadtest parancsnoksága területén új eljárás lépett életbe. Ugyanis ezentul a polgári és katonai hatóságok a hozzájuk benyújtott kéréseket a véleményezés el-látásával a csendőrszázadokhoz, illetve a VII. hadtest parancsnokságához Nagyszebenbe a II-ik sz. irodába küldik.

— Műszaki főiskolát állít fel Románia. Romániában tudvalevőleg műegyetem, vagy felsőfoku műszaki iskola nem volt. Most a Damian t. ü.-nek jelentik Bukarestből, hogy az ut és hidépítő szakiskolát négy évfolyamos polytechnikummá alakítják át. Valószínűleg olyan főiskolát terveznek most amely mérnököket képeznek.

— Egységesítik a tisztviselők fizetését. Bukarestből jelentik a Dtü.-nek: Argetolanu belügyminiszter hosszabban ismertette Avescu tábornokkal az erdélyi belyzetet. A minisztertanács elhatározta, hogy az új ország-részek községi tisztviselőinek fizetését egységesíti, egyuttal a régi királyságban felemeli a községi tisztviselők alapfizetését.

— Az osztrák-magyar ércpénz egyelőre forgalomba marad. Az „Erdélyi Merkur” írja: Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint, mivel az osztrák-magyar ércpénz beváltására még intézkedés nem történt, az eddig forgalomba volt 1, 2, 10 és 20 fillé-resek továbbra is forgalomba maradnak. — A bonokra (nyugtákra) lehet lombardkölcst felvenni. A pénzbecserelés alkamával kibocsájtott bonokra adandó lombardkölcson ügyben a bukaresti bankok a pénzügyi kormány-nál eljártak aziránt, hogy az előlegeket már most folyósíthassák. Egy nagyobb oda-való pénzügyi intézet 8 százalék kamat ellenében már most 100 százalék előleget ad minden bonra.

A bátyám megrázta az orvosnak kezét:

— Köszönöm orvos ur. Mindent az anyám kívánsága szerint fogok tenni!

Ágyba kívánczolt s mert kedvében akart járni a nagymamának, még papért is küldött. A pap szuszogva ült az ágyához, elmondta ugyanazt a szentbeszédet, mellyel a megyés püspököt fogadta bérmautján, bennünket szeliden kiintett-a szobából és még jobban fel-fujt arccal a beteg szája fölé hajolt.

Nyugod, csak kissé még cinikusabb mosolyra torzított volt ez a száj. Ugyanolyan még, mint amikor valamivel később, ketten ülvén a szobába, egyszer csak szólani kezdett:

— Buta a pap, öcsém, azt mondja, hogy nincsen vétkem. Hogy az isten irgalm végtelen. Hogy az semmi, amit én vétkeztem. Hogy amikor még nagyon fiatal voltam, lemondtam az életről. Annak szent, nagy tikairól. Hogy közönyösen mentem el a csodái előtt. Mert még a szivemen és lelkemen lógott a sok rongy, amit az iskola ráaggatott. Féltő, félszeg és szivtelen voltam. Vak és süket az élet dalának. Az életem megtartóztatás volt s micsoda nagy bűn az öncsonkítás, amellyel vágyaimra, az ifjúságomra békót vertem. Aztán valaki fölrántotta a szememet. Egy asszony, öcsém. Belevágta mindazt a fényt, amelyet a nap elszórt, amíg turtam a könyvet. Belevágta mindazt a vigságot, dalt és termékenységet, amelyet eddig fázva elkerültem. Az élet gaz-

— **Jótekonysági adó a postán.** A posta- és távirida egységesítő bizottság a napokban hirdetőmentet bocsátott ki, amelyet legközelebb plakátokon fog közhírré tenni. A rendelet a postai segélybélyegek használatáról szól és elrendeli, hogy ezután — a helyi forgalmat kivéve — minden a belföldi forgalomban váltott egyszerű vagy ajánlott postai küldeményre 5 banis segélybélyeget kell ragasztani. A szállító levelek és magántáviratok után 10 bani, a külföldi és válaszos táviratok után 20 bani segélybélyeget kell leróni. Az idézett rendelet értelmében, mely a kivételes törvény 23. módosított paragrafusában adott jogra hivatkozik, nemcsak a postai küldemények után kell a segélybélyeget leróni, hanem minden olyan okmányra, számlára, nyugtára és beadványra, amely a pénzügyi illetéktörvény rendelkezései alá esik.

— **Közzétették a magyar békeszerződést.** A „Keleti Ujság“ írja: Bukarestből jelentik: A hivatalos lap, a „Moniteur Oficial“ közreadja a nagytrianoni békeszerződés szövegét, amelynek jelentősebb részeit, a magyar — román új határra vonatkozó adatokkal együtt már annak idején ismertettük. Az első közlemény is tartalmazza a szerződés szövegét, amelynek a következő fontos, vagy kevésbé ismert részleteket: Románia Magyarországgal szemben elismerte és megerősíti ama kötelezettségét, hogy hozzájáruljon a szövetséges és csatlakozó hatalmak oly egyezményének beillesztéséhez, melynek intézkedéseit ezek a hatalmak szükségesnek fogják látni a Románia területén élő és fajra, nyelvre, vagy vallásra nézve a többségtől különböző kisebbségek megvédésére, valamint a közlekedés szabadságának megvédésére és más nemzetek kereskedelmének igazságos kormányzására. Magyarország pénzügyi terheinek aránya és ezek természete, amelyeket Románia az ő uralma alá kerülő területek után köteles átvállalni, a jelen békeszerződés IX. része (pénzügyi feltételek) 186. szakaszával megegyezően fog megállapítani. Magyarország 1920-ban és az 1921-ik év első négy hónapja folyamán, annyi részletben és olyan módzatok szerint (aranyban, árukban stb.) amint

dasága az erembe folyt, azt hittem, mindig így lesz ez s mert második bűnomban, háttartalan felfuvalkodottságomban úgy éreztem, hogy az asszonyt már soha sem veszíthetem el s már is elvesztettem. Elhagyott, magamra. És én parázna lettem. Elparáználkodtam az emlékeimet, cimborákkal társaságban elduhajkodtam, vagy magamba elsírtam. Álmaimban megcsaltam, megloptam a napjaimat s kegyetlen, véres kézzel megfojtottam, megöltem azt a jobbak lelkemet, amelyben nem volt az isten. Maradt ez a gyenge, emberi, azt odaadtam a papnak. Feloldozhatja! De nem talált semmi bünt az életemben... tehát — nyugodtan meghalhatok.

És alig két napra rá meghalt. Nyugodtan, mosolyogva. Már egészen hideg volt a teste, amikor arcán az állandó kemény és gunyolódó mosoly lágy és fájdalmas vonássá olvadt s lecsukott fekete szeme könnyezni kezdett.

A könny lepergett bozontos, deresedő bajuszába. Nagymama letörülte s imára kulcsolt kézzel térdelt le melléje:

— Ez az ő igazi arca!

Nagymama megcsókolta:

— Amilyen akkor volt, mikor még álomba ringattam.

Lassan-lassan újra visszakeményedett az arc, már lemosolyogta ezt a világot, amelyet itt kellett hagynia.

a jóvátételi bizottság megállapítja, fizetni fog akkor a összeget, amekkorát e bizottság fog meghatározni. Ebből az összegből mindenképp az 1918. évi november 3-ig fegyverszüneti szerződés szerinti megszálló hadsereg költségeit fogják a nevezett (szövetséges) kormányok jóváhagyása alapján fizetni; hasonlóképpen abból az összegből vonatnak le azok az élelmiszerek és elsőrendű nyersanyagok, amelyekre nézve a szövetséges és csatlakozott hatalmak szükségesnek találják megengedni Magyarországnak, hogy általuk kárkérítési kötelezettségeinek eleget tehessen. A bizottság ugyanakkor megállapítja a fizetendőket, részletezve Magyarországot illetőleg az elszámolás időszakait és módzait 1920. május 1-jétől kezdődő 30 évre terjedő idő keretében miután ugyanis a bizottság megállapította, hogy a bizottság igazolása szerint Németország oly helyzetben van, hogy a vele szemben támasztott követelések teljes értékét szövetségesei helyett is megfizetheti. Mindazáltal, ha Magyarország ez idő folyamán nem számolja el a maga tartozását, bármely ki nem fizetett részlet megfizetése a következő évekre fog a bizottság kívánsága értelmében átvitelti vagy pedig a jelen békeszerződés e részében foglaltak szerint a szövetséges és csatlakozott hatalmatól megállapított feltételek mellett ez külön szerződés tárgyát képezheti.

— **Mulatság.** A helybeli szociáldemokrata párt ifjúsága m. hó 26-án a „Centrál“ szálló disztermében tánccal egybekötött műsor-estélyt rendezett, amely úgy erkölcsileg, mint anyagilag szépen sikerült. A műsor egy részét már a télen láttuk, de ez alkalommal is csak elismerőleg lehet nyilatkozni az összes szereplőkről, úgy szintén a rendezésről, amely mindent elkövetett, hogy a termet zsufozásig megtöltő közönség jól mulasson s jól érezze magát.

— **Vásár.** A szászvárosi országos őszi vásár ideje: okt. 1-én állat- és okt. 4-én kirakodó-vásár. Az állatvásár már lefolyt, úgy szarvasmarhákban mint lovakban nagy felhajítás volt, az árak magasak voltak, kereslet kevés.

— **Hadkötelesek is repatriálhatnak.** A Keleti Ujság írja: A repatriálási hivatal az illetékes katonai hatóságoktól a következő szóbeli rendeletet kapta: Azok a hadkötelesek, akik eddig katonai kötelezettségük miatt az ország területéről nem voltak repatriálhatók, ezentúl — ha a román állampolgárságról lemondanak — repatriálhatnak. Ez az újabb rendelkezés különösen azokra a fiatalabb állítás-, illetve hadkötelesekre vonatkozik, akik eddig csak családjukkal együtt voltak repatriálhatók, míg most külön-külön is elhagyhatják végleg ezt az országot.

— **Egy életre való eszme.** Dicsőszentmártonban altruistaalapon félmillió lei alap tőkével részvénytársaság alakult, amely építkezésekkel lehetővé teszi, hogy a lakáshiány és az ezzel járó kellemetlenségek megszűnjenek. A „Déva és vidéke“ lapjának vezércikkében üdvözliz az eszmét, amelynek megvalósítása különösen most, amikor a kiutasítások és kilakoltatások legfőbb oka, hogy nincs elegendő lakás, nagyon időszerű és üdvös. A Dicsőszentmártonban alakult lakásépítő részvénytársaság részvényjegyzésében minden idegennek vagyona arányában részt kellett venni, a vagyonos törzspolgárok, vállalatok, pénzintézetek pedig a lakásrekvírációk megszüntetési céljából vettek részt. A részvénytársaság 2—3 szobás házakat épít s azokat elsősorban városi lakosoknak adja el s a befolyt pénzből új házakat épít. A város területeket bocsájt az építkezés céljaira. Lupp György di-

csőszentmártoni polgármester e mozgalomnak egyik legnagyobb híve, támogatója. Szászvárosban, ahol úgy a városnak, mint magánosoknak oly sok beépítetlen házhelynek való területe van, igazán üdvös és helyes volna egy ilyen lakásépítő részvénytársaság megalakítása, a mely nem csak a lakáshiányon segítene, hanem a város pangó építőiparát is fellendítené, munka alkalmakat szülne s a részvényeseknek is megfelelő hasznot juttatna. Melegen ajánljuk az eszmét a város vezetőségének, a mely karöltve a helybeli és esetleg környékbeli pénzintézetekkel, tőkészekkel s más vállalatokkal a „Szászvárosi építő részvénytársaságot“ még a tél folyamán megalakíthatná úgy, hogy a tavasz beálltával már kész munkaprogramm alapján az építkezések megkezdhetők legyenek.

— **Koncert.** Papogaslú híres gordonkaművész a napokban Szászvárosban a „Centrál“ szálló disztermében nagy közönség előtt tartotta meg hangversenyét. A művész ép úgy itt is, mint más városokban teljesen kiérdemelte a közönség elismerését.

— **Szervezkedés.** Brádon a napokban alakult meg az „alkalmazottak helyi csoportja“ és be is jelentették csatlakozásukat a kolozsvári központhoz. Az alakuláson Biró István látta el utasításokkal a csoportot. A csoport elnökéül dr Böhm Vilmos választott meg. Amint értesültünk, Szászvárosban is meg fog alakulni a szellemi munkások és alkalmazottak helyi csoportja, melynek célja az alkalmazottak érdekeinek megvédése. Ideje, hogy az „éhbérért“ dolgozókkal szemben a szervezkedésben rejülő erkölcsi erő kifejezésre jusson. A tagok összessége a kiuzsorázó, nem tisztességes munkaadókkal szemben megfogja és tudja találni az utat és módot arra, hogy magának munkája ellenében tűrhető megélhetést biztosítson. Legutóbb az újságírók léptek be a szövetségbe s napról-napra újabbnál újabb kategóriák csatlakoznak hozzája.

— **A Budapest—bukaresti vonat Kolozsváron át.** A Keleti Ujság írja, Budapestről jelentik: A Romániával való közvetlen személyforgalom s a nemzetközi forgalom Magyarországon át való vezetése dolgában folytatott tárgyalásokat Horváth Károly államtitkár elnökletével tartották meg. A tárgyaláson a tervbe vett vasuti összeköttetések a következők lennének: 1. Naponként Budapestről Nagyváradon és Kolozsváron át Bukarestig és vissza egy közvetlen háló és egy I. és II. osztályú személykocsi járatása. 2. Budapest—Arad—Brassón át két I. és II. osztályú személykocsi járatása. Ezenkívül járna a keleti expressz. Az összeköttetés tekintetében a magyar és román kormányok, illetve vasutak közt folynak most a tárgyalások s a meg egyezés után kezdik meg a forgalmat.

— **Postai utalvány értékűküldemény tarifája.** Szeptember elseje óta postautalványon Leit is lehet küldeni, miért is célszerűnek tartjuk a postai tarifára vonatkozó kivonatot közölni. Utalványoknál: 100 lei-ig 2 lei, 200 lei-ig 3 lei, 300 lei-ig 4 lei, 400 lei-ig 5 lei, 500 lei-ig 6 lei, 600 lei-ig 7 lei, 700 lei-ig 8 lei, 800 lei-ig 9 lei, 900 lei-ig 10 lei, 1000 lei-ig 11 lei. Ugyanígy skála szerint halad a pénzes levél, illetve postai értékűküldemény tarifája is. Az egyszerű (értékkel nem jelölt) ajánlott küldemény sulyban nincs korlátozva, méretei azonban nem haladhatják meg a 30 cm. hosszúságot, 20 cm. szélességet és 10 cm. magasságot. Az ajánlott levél díja 20 gr.-ig 1 lei 30 bani.

Verkaufe wegen Abreise: Möbel u. Hausgeräte. Auskünfte in der Redaktion.

— **Búcsú.** Mindazon ismerősöktől, jó barátoktól, akiktől repatriáltatásunk következtében hirtelen történt eltávozásunk miatt búcsút nem vehettünk, ez uton mondunk egy szívélyes „Isten hozzád“-ot. Csap Vincze és családja.

— **Márki Sándor emlékezése Thaly Kálmánról.** Abból az alkalomból, hogy 60 évvel ezelőtt a helytartó tanács elkoboztatta Thaly Kálmán „Szabadság Hajnala“ című művét, Márki Sándor tudós profeszorunk emelkedett hangú megemlékezést irt az Erdélyi Szemlének. Ezenkívül Logothety Orest, Reményik Vince, S. Nagy, Aprily, Kiss, Berde, Bakóczy, Cifra, Seprődi és mások írásai egészítik ki a lap különös gazdag tartalmát. Goethe, Anatól France, Lewald fordításokkal, nonélakkal, színházi kritikákkal s érdekes megemléteni a Cholnoky panturánizmusáról irt kis cikkét. Mindenkinek hozzá kell járulni az „Erdélyi Szemle“ magyar kulturális munkájának növeléséhez s elő kell fizetnie erre a magas nivóju s gerincezes lapra. Félévre 80 lei, negyedévre 40 lei.

— **Miért magasak a papírárak?** A „Keleti Ujság“ írja: A péterfalvi papirgyár hirdeti, hogy az ujságpapir kilogrammját 15 leiben állapította meg. Ugyanakkor a régi királyságban 7.— lei a papir kilogrammjá, Ausztriában 25 osztrák koroua, tehát 5—6 lei, Olaszországban 4 lira, tehát 7—8 lei. A péterfalvi papirgyár, ugylátszik, a volt koronaárakat egyszerűen megfelezte, másképen elképzelhetetlen, miért kétszeres az ára a gyártmányának. Valószínű, hogy olyan termelési költségkimutatást tud majd a gyár összeállítani, hogy matematikailag kihozta ezt a számot, de ajánljuk a gyárnak és a hatóságoknak figyelmébe, hogy 15, legfeljebb 20 százalékos hasznot szabadna csak felszámítania és számolni vele, hogy a celuloise nem 10 korona többé, hanem legfeljebb 3 lei, tehát az eddigivel 3.50 arányu. Már pedig a celuloise a termelési költség legnagyobb hányadát teszi.

— **A mesterséges szén.** Az „Erdélyi Merkur“ írja: Európa mai válságának egyik oka a széntermelés elégtelensége, szénben szegényországok kutatói már a háboru első éveiben kezdtek foglalkozni a szénválsággal s a szénpótlás problémájával. Norvégiában már eredményre is vezettek a kutatások: Mesterséges uton szénét állítottak elő. A feltaláló, Stehlenert mérnök, alapanyagul a cellulose gyártásnál keletkező szennylugot használja fel. Ebben a szennylugban oldott állapotban levő meszet kiválasztják, a vegyületet 110 Celsius-fokra hevitik, majd 10 atmoszféra nyomás alatt sűrített levegőt vezetnek be rá, amivel emelik a hőfokot. Fekete, pépszerű tömeg keletkezik az eljárás folyamán, melyből a víz elvezetése után visszamarad a szulfitszén, melyet nedves vagy száraz állapotban égetnek el, miként a szénport. Egy tonna szulfitszén előállítása ma körülbelül 10—12 koronába kerül; a háboru előtti viszonyok közt 5—6 korona költséggel járt volna. Már felépült az első szulfitszén gyár. Federiksbad mellett, egy Greaker nevű helységben.

— **A málnási „Mária“ forrás vizét** újra forgalomba hozták. Brassóban a kutkezelésnél, Buzasor 9. sz. alatt lehet a megrendeléseket eszközölni. Városunkban egyáltalában nem árulnak az erdélyi híres ásványvizekből, holott ezek kaphatók.

— **Aki eladni vagy venni akar bármit,** az hirdessen a „Szászváros és Vidéké“-ben. Lapunk a megye minden városába, községébe jár s így a hirdetés eredménnyel jár. Hirdetési díjak árszabás szerint.

— **Harminckilenc gyermek apja.** Stockholmi lapok irnak egy svéd gazdáról, kit neje a napokban a 39-ik gyermekkel ajándékozott meg. A jó ember 70 esztendő és 3-szor nősült meg. A gyermekek közül 23 fiú és 16 leány.

— **Gergely Ferenc ny. postaaltiszt** Szászvárosról végleg eltávozván, ez uton mond ismerőseinek, barátainak „Isten hozzád“-ot.

— **Feloldották a szóda és a cement forgalmát.** A kereskedelemügyi államtitkárság a szóda és a cement forgalmát, mely eddig külön engedélyekhez volt kötve, szabaddá tette.

— **Vonatok érkezése — Szászvároson.**
Arad felől ér. 612. személyv. reggel 5 ó. 07 p.
" " " 610. " d. u. 14 ó. 03 p.
Tövis " " 615. " reggel 1 ó. 15 p.
" " " 609. " d. u. 13 ó. 29 p.
Mind a négy vonathoz úgy Aradon mint Tövisen közvetlen csatlakozás van Temesvár, Brassó vagy Kolozsvár felé, illetve Alvincen át Nagyszében felé.

Eladó butorok. Két értékes szalon-garnitúra eladó. Megtekinthető Váczy János helybeli asztalos-mesternél. 48 1—2

Kerti ház és kert eladó Szászvároson, Fötér 6. szám. Bővebbet ugyanott. 43 2—2

Nyomdász-tanonc
azonnali belépésre felvétetik
lapunk kiadóhivatalában ::

„KORZÓ“ kávéház és cukrászda
Szászvároson.

Ajánlja jégbehűtött naponkénti friss csapolásu *sörét*. Kitűnő reggelik, villásreggelik, ebédek, vacsorák, hideg ételek valamint *fajborok* kaphatók. *Fagylalt, tészták, torták* s hűsítő italok. Tisztelettel:

NERHAFT JÓZSEF,
a „Korzó“ kávéház bérloje, Szászváros, Fötér.
16 10—

Szászvárosi Könyvnyomda
Részvény-Társaság
elvállalja bármilyenű nyomtatványok, részvények, művek, folyóiratok, stb. legmodernebb stilszerű előállítását, ennek

Könyv és papírkereskedése
bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legjutányosabb árak mellett

Egy kétfogatu 4 üléses „Sandlauer“ eladó. Cim a szerkesztőségben.

Nagy, kétajtós, kitűnő karban levő
Wertheim-szekrény
eladó. Cim a kiadóhivatalban.

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság“
könyv- és papírkereskedésébe egy tanuló,
ki magyarul, németül és románul beszél,
azonnal felvétetik.

„KORONA“ SZÁLLODA Szászváros.

Szobák, ebédek, vacsorák,
naponta friss csapolásu *sör*,
kitűnő *fajborok*,
minden este Duma Pepi
gordonka-szólista vezetése
mellett *cigányzene!*

162 14—

SPEIL EDE, a Korona vendéglőse.

VLÁD VIRGIL
gyógyszertára Szászváros.

Világciikk! Világciikk!

Vérszegények figyelmébe
ajánljuk békeminőségű

China vasbor-unkat

Gyári raktáron tartunk bel-
és külföldi pipere-cikkeket
(szappanok, illatszerek, pu-
der, hajszesz, szájviz, fog-
pászta stb.) Tisztelettel:

VLÁD VIRGIL gyógyszertára
DEUTSCH, bérlő.

23 8—

Ismét forgalomba hoztuk a hölgyek
kedvenc arcszépítő készítményeit, a

MARGIT CRÉMET

mely zsirtalan, ártalmatlan, rögtön
szépit — Pár napi használat után
a redős, ráncos arc bór bársonysima
lesz. — Szeplők, májfoltok, bőrat-
kák eltűnnek. Legfinomabb, szappan-
lugtól mentes arcszépítő szappan a

MARGIT SZAPPAN

üdit, szépit, fiatalít. — Pompásan,
simán és szépen fedő hölgypor a

MARGIT POUDER

Készítményeink békebeli minőségben
készülnek és hogy azok semmiféle
káros anyagot nem tartalmaznak, a
legteljesebb felelősséget vállaljuk

Dr. FÖLDES és HEHS
vegyészeti gyára Aradon.

Kapható mindenhol. ☉☉ Kapható mindenhol.
1 13—15

Nagy István
cipész-mester

Elvállal e szakmába vágó
bármilyenű munkákat.
Raktáron tart kész árukat
:: nagy választékban ::

Szászváros, Klastrom-utca 3. sz.
A róm. kath. templommal szemben.

123 2—25